

Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qazaxıstan Respublikası Hökuməti arasında dəniz ticarət gəmiçiliyi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş

Bundan sonra "Razılığa Gələn Tərəflər" adlandırılacaq Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qazaxıstan Respublikası Hökuməti, bərabərlik, qarşılıqlı yardım və qarşılıqlı mənfəət prinsiplərinə əsaslanaraq dəniz ticarət gəmiçiliyi sahəsində iki ölkə arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsini və möhkəmləndirilməsini arzulayaraq aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1

1. Hazırkı Sazişin məqsədləri üçün istifadə edilən əsas anlayışlar:

"Razılığa Gələn Tərəfin gəmisi" termini - Razılığa Gələn Tərəfin qanun və qaydalarına uyğun olaraq, dövlət gəmi reyestrindən və ya digər müvafiq rəsmi reyestrə qeydiyyatdan keçmiş və onun bayrağı altında üzən hər hansı gəmini nəzərdə tutur. Lakin bu terminə aşağıdakılar daxil edilmir:

hərbi gəmilər və qeyri-kommersiya məqsədləri üçün istifadə edilən digər gəmilər;
hidroqrafik, okeanoqrafik və elmi tədqiqatlar üçün istifadə edilən gəmilər;
təftiş və balıqçı gəmiləri;

Razılığa Gələn Tərəflərin hər birinin dəniz ticarət limanları arasında kabotaj məqsədi ilə və daxili sularında gəmiçilik üçün nəzərdə tutulan gəmilər;

liman, reyid xidmətləri, habelə bələdçi xidmətləri, yedəyə alma daxil olmaqla digər xidmətlər göstərən gəmilər;

idman gəmiləri və gəzinti yaxtaları.

"Heyət üzvü" termini - gəmi kapitanını və gəminin bortunda gəminin istismarı və ya ona xidmət göstərilməsi ilə bağlı vəzifələri icra edən və gəmi heyətinin siyahısına daxil edilən, bu Sazişin 8-ci maddəsində göstərilən dənizçinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədə malik olan hər hansı şəxsi nəzərdə tutur.

"Dəniz limanı" termini - Razılığa Gələn Tərəflərin dövlətlərinin qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada təqdim edilmiş ərazilərdə yerləşən, gəmilərə və sərnişinlərə xidmət göstərilməsi, baqaj və yük əməliyyatlarının həyata keçirilməsi, habelə dəniz nəqliyyatı fəaliyyətinin digər məqsədləri üçün müəyyən edilmiş tikinti kompleksini nəzərdə tutur.

"Səlahiyyətli Orqanlar":

Azərbaycan Respublikası tərəfindən - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dəniz Administrasiyası;

Qazaxıstan Respublikası tərəfindən - Qazaxıstan Respublikasının Nəqliyyat və Kommunikasiya Nazirliyi.

2. Səlahiyyətli orqanların adları və ya funksiyaları ilə bağlı hər hansı dəyişiklik edildiyi təqdirdə Razılığa Gələn Tərəflər diplomatik kanallar vasitəsi ilə bir-birlərini məlumatlandırırlar.

Maddə 2

1. Razılığa Gələn Tərəflər hüquq bərabərliyi və qarşılıqlı mənfəət prinsiplərini rəhbər tutaraq ikitərəfli beynəlxalq dəniz ticarət gəmiçiliyinin inkişaf etdirilməsinə köməklik göstərirlər.

2. Yüklərin daşınması zamanı Razılığa Gələn Tərəflər onların fraxt edən, gəmiçilik və gəmiçiliklə əlaqədar müəssisə və təşkilatları arasında sıx əməkdaşlığa köməklik göstərirlər.

Maddə 3

1. Razılığa Gələn Tərəflər aşağıdakılar barədə razılığa gəlirlər:

Razılığa Gələn Tərəflərin gəmilərinin onların dəniz limanları arasında dəniz daşımalarında iştirakına və həmçinin bərə daşımalarının gələcək inkişafına köməklik göstərmək;

terminallarda yüklərin qəbulu və yüklənməsi də daxil olmaqla, Tərəflərin dəniz limanları arasında dəniz daşımalarının inkişafına maneə törədə biləcək halların aradan qaldırılmasında əməkdaşlıq etmək;

Razılığa Gələn Tərəflərdən birinin gəmisinin digər Razılığa Gələn Tərəfin dəniz limanları ilə üçüncü dövlətin dəniz limanları arasında daşımalarda iştirak etməsinə maneə törətməmək;

Razılığa Gələn Tərəflərin dövlət bayrağı altında üzən, hər iki Razılığa Gələn Tərəfin tətbiq etdiyi beynəlxalq ticarət gəmiçiliyinin tələblərinə cavab verməyən gəmilərin Razılığa Gələn Tərəflərin dövlətlərinin dəniz limanlarının akvatoriyasına daxil olmasını məhdudlaşdırmaq;

ticarət gəmiçiliyi sahəsində beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə uyğun gəlməyən hər iki Razılığa Gələn Tərəfin dövlətlərinin eyni zamanda iştirakçısı olduqları dəniz gəmiçiliyinin təhlükəsizliyi ilə bağlı beynəlxalq müqavilələrin tələblərinə riayət olunmasını təmin etmək;

olduğu dövlətin nəzarət orqanlarının nümayəndələri tərəfindən onlara həvalə edilmiş funksiyaların icrasına maneə törətməmək.

2. Hazırkı maddənin müddəaları üçüncü tərəfin gəmilərinin Razılığa Gələn Tərəflərin dəniz limanları arasında daşımalarda iştirak etmək hüququna toxunmur.

Maddə 4

Razılığa Gələn Tərəflər onların ərazilərində qüvvədə olan milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq, Razılığa Gələn Tərəflərin birinin gəmiçilik və ya gəmiçiliklə əlaqədar təşkilatlarına və kommersiya təşkilatlarına onlar tərəfindən Razılığa Gələn digər Tərəfin limanlarına giriş/çıxış xətlərinin açılmasında, həmçinin digər Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində nümayəndəliklərin və birgə müəssisələrin təsis olunmasında lazımı köməklik göstərir.

Maddə 5

1. Hər bir Razılığa Gələn Tərəf dəniz limanlarına sərbəst giriş, lövbərə durma yerinin təqdim edilməsi, dəniz limanlarından yük əməliyyatları, sərnişinlərin mindirilməsi və düşürülməsi üçün istifadə ilə bağlı öz gəmilərinə yaratdığı imkanları digər Razılığa Gələn Tərəfin gəmilərinə də yaradır.

Liman və terminal yığımlarına və Razılığa Gələn Tərəflərin limanlarında gəmilərə göstərilən xidmətə münasibətdə o prinsip tətbiq edilir ki, Azərbaycan Respublikasının bayrağı altında üzən gəmilər Qazaxıstan Respublikasının liman və terminallarında olarkən onlardan alınan yığımlar Qazaxıstan Respublikasının bayrağı altında üzən gəmilər Azərbaycan Respublikasının liman və terminallarında olarkən alınan liman yığımları ilə eynilik təşkil etsin.

2. Hər bir Razılığa Gələn Tərəf bu onun beynəlxalq müqavilələrdən gələn öhdəlikləri ilə ziddiyyət təşkil etmədiyi təqdirdə, digər Razılığa Gələn Tərəfin dəniz gəmiçilik müəssisəsi tərəfindən istismar olunan xarici dövlət bayrağı altında üzən gəmilərə bu maddənin 1-ci bəndində qeyd olunan rejimdən istifadə imkanı verir.

3. Bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş müddəalar aşağıdakılara aid edilmir:

xarici gəmilərin daxil olmasına bağlı olan dəniz limanlarına və ya dəniz limanlarının hissələrinə aid edilmir;

Razılığa Gələn Tərəflərdən hər biri öz müəssisə və təşkilatları üçün nəzərdə tutulmuş fəaliyyətə, xüsusilə kabotaj, həmçinin, xilas etmə, yedəkləmə, liman xidmətləri, batmış gəmilərin qaldırılması, məcburi bələdçi xidməti kimi fəaliyyətlərə tətbiq edilmir.

Maddə 6

Hər bir Razılığa Gələn Tərəf öz dövlətinin milli qanunvericiliyi və liman qaydaları çərçivəsində dəniz limanlarında dəniz daşımalarının mümkün qədər tezləşdirilməsi, gömrük və digər rəsmiləşdirilmələrin asanlaşdırılması üçün müvafiq tədbirlər görür.

Maddə 7

1. Razılığa Gələn Tərəflərdən biri tərəfindən verilmiş və ya tanınmış və gəmidə olan gəmi sənədlərini digər Razılığa Gələn Tərəf də tanıyır.

2. "Gəmilərin Ölçülməsinə dair" 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyaya əsasən müvafiq qaydada ölçü şəhadətnaməsi ilə təmin edilmiş Razılığa Gələn Tərəflərin hər hansı birinin gəmiləri, digər Razılığa Gələn Tərəfin limanlarında yeni ölçmələrdən azad edilir.

Maddə 8

1. Razılığa Gələn Tərəflərdən hər biri digər Razılığa Gələn Tərəfin səlahiyyətli orqanları tərəfindən verilmiş dənizçilərin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədləri tanıyır.

Bu sənədlərə aşağıdakılar aiddir:

Azərbaycan Respublikası üçün - dənizçinin şəxsiyyət vəsiqəsi və ya Azərbaycan Respublikasının pasportu;

Qazaxıstan Respublikası üçün - dənizçinin şəxsiyyət vəsiqəsi və ya Qazaxıstan Respublikasının pasportu.

2. Hər bir Razılığa Gələn Tərəf Razılığa Gələn Tərəflərin gəmilərinin heyət üzvü olan şəxslərə vətəndaşları olduqları digər dövlətlər tərəfindən verilmiş dənizçilərin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədləri tanıyır və həmin sənədlərin sahibləri milli təhlükəsizliyə zidd olmadıqda hazırkı sazişin 9-cu və 10-cu maddələrində nəzərdə tutulan hüquqlardan istifadə edəcəklər.

Maddə 9

1. Razılığa Gələn Tərəflərdən hər hansı birinin gəmisi digər Razılığa Gələn Tərəfin limanında olan zaman hazırkı Sazişin 8-ci Maddəsində qeyd olunan dənizçinin şəxsiyyət sənədini təqdim edə bilən hər bir heyət üzvünün vizasız limanın yerləşdiyi şəhərin ərazisində sahilə çıxmaq hüququ vardır. Sahilə çıxmağa yalnız o halda icazə verilir ki, kapitan həmin limanda qüvvədə olan qaydalara uyğun olaraq, müvafiq səlahiyyətli orqanlara həmin heyət üzvünün qeyd olunduğu heyət üzvlərinin siyahısını təqdim etsin.

2. Sahilə çıxdığı andan gəmiyə qayıdanadək heyət üzvü dəniz limanının ərazisində yerləşdiyi dövlətin qanunvericiliyinə riayət etməlidir.

Maddə 10

1. Razılığa Gələn Tərəflərdən biri tərəfindən verilmiş, hazırkı Sazişin 8-ci Maddəsində qeyd olunan dənizçinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd sahibləri digər Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin qanun və qaydalarına riayət etməklə öz gəmisinə gəlmək, vətənə qayıtmaq və ya Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin səlahiyyətli orqanı tərəfindən məqsəduyğun hesab edilən hər hansı digər məqsəd üçün digər Razılığa Gələn Tərəfin ərazisinə daxil ola və ya ərazisindən keçə bilər.

2. Hazırkı Sazişin 8-ci Maddəsində qeyd olunan dənizçinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədə malik olan heyət üzvü xəstəlik, xidməti və ya səlahiyyətli orqan tərəfindən qəbul edilən hər hansı səbəb nəticəsində Razılığa Gələn Tərəfin ərazisində yerləşən limana çıxdıqda, həmin Tərəfin səlahiyyətli orqanları heyət üzvlərinə ərazisində qalmaq, tibbi xidmətdən istifadə və ya xəstəxanaya yerləşdirmək və ya hər hansı nəqliyyat növü ilə vətəndaşı olduğu ölkəyə və ya gəminin bayrağı altında üzdüyü dövlətə qayıtmaq və ya digər dəniz limanına getmək üçün zəruri icazə verməlidir.

3. Razılığa Gələn Tərəflərdən hər biri arzuolunmaz hesab etdiyi şəxslərin ərazisinə daxil olmasına, gəmidən düşməsinə və ərazidə qalmasına icazə verməkdən imtina etmək hüququnu saxlayır.

Maddə 11

1. Razılığa Gələn Tərəfin hər hansı birinin məhkəmə hakimiyyəti digər Razılığa Gələn Tərəfin gəmisinin heyət üzvünün işə qəbul olunması ilə bağlı müqavilədən irəli gələn iddiaları icraata qəbul etməyəcəkdir.

Gəmi heyət üzvünün işə qəbul olunması ilə bağlı müqavilənin müddəalarının pozulmasına dair iddialara gəminin bayrağı altında üzdüyü Razılığa Gələn Tərəfin dövlətinin qanunvericiliyinə uyğun olaraq həmin dövlətin ərazisində baxılacaqdır.

2. Aşağıdakılar istisna olmaqla, Razılığa Gələn Tərəflərdən birinin gəmisinin heyət üzvü gəmi digər Razılığa Gələn Tərəfin ərazisində olarkən onun bortunda qanun pozuntusu törətdiyi hallarda gəmi kapitanı və ya bayraq dövlətinin konsulluq işləri üzrə məsul şəxsi kömək göstərilməsi barədə yerli hakimiyyət orqanlarına müraciət etmədikdə, Razılığa Gələn həmin Tərəfin səlahiyyətli hakimiyyət orqanları bayraq dövlətinin konsulluq işləri üzrə məsul şəxsinin razılığı olmadan onun barəsində təqib həyata keçirə bilməzlər:

qanun pozuntusunun nəticələri gəminin yerləşdiyi dövlətin ərazisinə təsir göstərsə;

qanun pozuntusu həmin dövlətdə ictimai asayışı və ya onun təhlükəsizliyini pozan qanun pozuntusu növünə aiddirsə;

qanun pozuntusu bu gəminin heyət üzvü olmayan hər hansı şəxsə qarşı törədilsə;

narkotik, psixotrop maddələrin və silahların qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması məqsədi ilə təqib zəruridirsə.

3. Hazırkı maddənin 2-ci bəndində göstərilən hallarda, gəminin olduğu dövlət kapitanın xahişinə əsasən hər hansı bir tədbirin görülməsinə qədər bayraq dövlətinin konsulluq məsələləri üzrə məsul şəxsinə məlumatlandırır və gəminin heyəti və qeyd olunan məsul şəxs arasında əlaqənin yaradılmasına yardım edir. Təcili hallarda xəbərdarlıq müvafiq tədbirlərin görülməsi zamanı edilə bilər.

Maddə 12

1. Razılığa Gələn bir Tərəf öz gəmilərinə göstərdiyi köməkliyi digər Razılığa Gələn Tərəfin saya oturmuş, zədə almış və hər hansı digər bədbəxt hadisəyə məruz qalmış gəmisinə, onun kapitanına, heyət üzvlərinə, sənişinlərinə və yükünə münasibətdə də eyni ilə göstərəcəkdir və həmin Razılığa Gələn Tərəf digər Razılığa Gələn Tərəfin müvafiq səlahiyyətli orqanını ləngimədən məlumatlandırmalıdır.

Yuxanda qeyd olunan ictimai maraqlara toxunan dəniz hadisələri və gəminin məhvinə, onun tərk edilməsinə və insan ölümünə səbəb olan digər bütün hallar hər bir Razılığa Gələn Tərəfin digər Razılığa Gələn Tərəflə razılaşdırmaqla təyin etdiyi səlahiyyətli orqanları tərəfindən araşdırılmalıdır. Araşdırmaların nəticələri qısa müddət ərzində müəyyən edilmiş hakimiyyət orqanları tərəfindən digər Razılığa Gələn Tərəfin müvafiq hakimiyyət orqanlarına bildirilməlidir.

2. Gəmi qəzaya uğradığı, yaxud zədə aldığı təqdirdə, Razılığa Gələn Tərəfin gəmisindən boşaldılmış, yaxud xilas edilmiş yüklər iki ay ərzində digər Razılığa Gələn Tərəfin

ərazisindən çıxarılmalı və ya həmin Razılığa Gələn Tərəfin qanunvericiliyinə uyğun olaraq gömrük prosedurundan keçirilməlidir.

Maddə 13

Razılığa Gələn Tərəflərin səlahiyyətli orqanlarının nümayəndələri Razılığa Gələn hər hansı bir Tərəfin xahişi əsasında hazırkı sazişin müddələrinin icra vəziyyətinə baxılması və beynəlxalq dəniz ticarət gəmiçiliyi ilə əlaqədar qarşılıqlı maraq kəsb edən məsələlərin müzakirə edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasında və Qazaxıstan Respublikasında vaxtaşırı növbə ilə görüşlər keçirə bilərlər.

Maddə 14

Hazırkı Sazişin müddəaları Azərbaycan Respublikasının və Qazaxıstan Respublikasının iştirakçısı olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə toxunmur.

Maddə 15

Hazırkı Sazişin müddələrinin təfsiri və tətbiqində yaranan hər hansı fikir ayrılığı səlahiyyətli orqanlar arasında məsləhətləşmələr yolu ilə öz həllini tapmadıqda həmin mübahisə diplomatik kanallar vasitəsilə və ya Razılığa Gələn Tərəflər arasında müvafiq protokollarla rəsmiləşdirilən danışıqlar əsasında həll olunacaqdır.

Maddə 16

Razılığa Gələn Tərəflərin qarşılıqlı razılığı əsasında bu Sazişə onun ayrılmaz hissəsi olan və hazırkı Sazişin 17-ci maddəsində müəyyən olunmuş qaydada qüvvəyə minən ayrıca Protokollarla rəsmiləşdirilən əlavələr və dəyişikliklər edilə bilər.

Maddə 17

1. Hazırkı Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə Razılığa Gələn Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsi ilə alındığı tarixdən qüvvəyə minir.

2. Hazırkı Saziş qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır və Razılığa Gələn Tərəflərdən hər hansı birinin digər Razılığa Gələn Tərəfin hazırkı Sazişi ləğv etmək niyyəti barədə yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsi ilə aldığı tarixdən 6 (altı) ay sonra qüvvədən düşmüş hesab edilir.

Almatı şəhərində "20" oktyabr 2011-ci il tarixində iki əsl nüsxədə, hər biri Azərbaycan, qazax və rus dillərində imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Hazırkı Sazişin müddələrinin təfsirində fikir ayrılığı olduqda Razılığa Gələn Tərəflər rus dilindəki mətnə istinad edəcəklər.

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

Qazaxıstan Respublikası
Hökuməti adından